

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

GENEL DEĞERLENDİRME RAPORU

2025 YILI SAĞLIK SEKTÖRÜNDE
ÇALIŞMA KOŞULLARININ İYİLEŞTİRİLMESİ
PROGRAMLI TEFTİŞİ

(Haziran, 2026)

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ÖNSÖZ

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 49'uncu maddesi ve çalışma hayatına ilişkin diğer hükümleri uyarınca Devlet; çalışanların hayat seviyelerini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Bu yükümlülük, Devletin çalışma hayatına ilişkin düzenleyici, koruyucu ve denetleyici rolünü gerekli kılmaktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, çalışma hayatı kapsamında; işçi ve işveren ilişkilerinde çalışma barışının sağlanmasını kolaylaştırıcı ve koruyucu tedbirlerin alınması, mevcut ve muhtemel sorunların araştırılması, çalışanları koruyucu ve çalışmayı destekleyici tedbirlerin geliştirilmesi, istihdamı ve tam çalışmayı destekleyici uygulamaların yürütülmesi, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin uygulanmasının izlenmesi, çalışma hayatının denetlenmesi ve iş istatistiklerinin derlenerek yayımlanması alanlarında politika ve uygulamalar yürütmektedir.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı; Bakanlığın görev alanı çerçevesinde çalışma hayatına ilişkin teftiş ve inceleme faaliyetlerini yürütmekte, ulusal ve uluslararası mevzuatın uygulanmasını izlemekte, teftiş ve denetim sonuçları doğrultusunda mevzuatın uygulanabilirliği ile uygulamada karşılaşılan aksaklıklara ilişkin değerlendirmeler yapmakta, denetim sonuçlarına ilişkin istatistikleri tutmakta, değerlendirmekte ve yorumlamaktadır.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı tarafından işin yürütümü ile iş sağlığı ve güvenliği yönlerinden yürütülen programlı teftişlerde temel amaç; öncelikli risk alanlarını belirlemek, mevzuata uyum düzeyinin artmasına katkı sunmak, rehberlik odaklı teftiş anlayışıyla işyerlerinde kalıcı ve sistematik iyileştirmeler sağlamak, çalışanların haklarının korunmasına, güvenli ve sağlıklı çalışma ortamlarının geliştirilmesine ve çalışma barışının güçlendirilmesine katkıda bulunmaktır.

Bu kapsamda, programlı teftişler sonucunda elde edilen bulgular, istatistikler ve değerlendirmeler çerçevesinde hazırlanan Genel Değerlendirme Raporları, ilgili sektör ve işyerlerinde mevcut durumun ortaya konulması, mevzuata uyumun güçlendirilmesi, risk alanlarına yönelik koruyucu tedbirlerin geliştirilmesi, sosyal tarafların bilgilendirilmesi amacıyla tarafların bilgilerine sunulmaktadır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

BAŞKAN SUNUŞU

2025 yılına ait Programlı Teftişlerin hazırlanmasında, yürütülmesinde ve bu raporun yazımında görev alan İş Müfettişlerine, teftiş aşamasında gerekli kolaylığı sağlayan işveren ve çalışanlara, kamu kurum ve kuruluşlarına, katkısı ve katılımı olan tüm paydaşlara teşekkür eder, ülkemiz ve çalışma hayatı için faydalı olmasını temenni ederim.

Erol GÜNER
Rehberlik ve Teftiş Başkanı V.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	2
BAŞKAN SUNUŞU	3
İÇİNDEKİLER	4
KISALTMALAR LİSTESİ	5
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	6
TABLolar LİSTESİ.....	7
I. BÖLÜM GENEL BİLGİLER.....	HATA! YER İŞARETİ TANIMLANMAMIŞ.
1. TEFTİŞİN ADI	8
2. TEFTİŞİN GEREKÇESİ.....	8
3. TEFTİŞİN AMACI	8
4. TEFTİŞTE GÖREV ALAN MÜFETTİŞLER.....	9
5. ÇALIŞMA TAKVİMİ.....	9
6. TEFTİŞ YÜRÜTÜLEN İLLER	10
7. TEFTİŞ ALINAN İŞYERLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER	10
8. İŞYERLERİNİN BELİRLENME KRİTERLERİ	10
9. İŞYERLERİNDE YÜRÜTÜLEN GENEL FAALİYETLER.....	100
II. BÖLÜM TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	12
1. HAZIRLIK AŞAMASI	12
2. TEFTİŞ AŞAMASI.....	12
3. İSTATİSTİKLER.....	12
III. BÖLÜM MEVZUATA AYKIRILIKLAR.....	21
IV. BÖLÜM SONUÇ	26
1. TEFTİŞ SONUÇLARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME	26
2. SEKTÖR/ALAN TEMSİLCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ.....	26
3. İŞ MÜFETTİŞLERİNİN DEĞERLENDİRME VE GÖRÜŞLERİ	27

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

KISALTMALAR LİSTESİ

SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
İPC	İdari Para Cezası
CİMER	Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
ALO170	Çalışma Hayatı İletişim Merkezi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1- Çalışan Sayısının Cinsiyete Göre Dağılımı

Şekil 2- İşçilerin Çalışma Türü ve Çalışma Biçimlerine Göre Dağılımı

Şekil 3- İşçilerin Ücret Sistemine Göre Dağılımı

Şekil 4- İşçilerin Ücret Ödeme Tutarlarına Göre Dağılımı

Şekil 5- Teftiş Sonucunda İdari Yaptırım Uygulanan ve Uygulanmayan İşyeri Sayıları Dağılımı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1- Çalışma Takvimi

Tablo 2- Teftiş Yapılan İller ve İşyeri Sayıları

Tablo 3 Yabancı İşçi, Engelli İşçi, Eski Hükümlü ve Terör Mağduru İşçi Sayıları

Tablo 4- 4857 sayılı İş Kanunu Kapsamında Uygulanan İdari Para Cezaları

Tablo 5- 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Kapsamında Uygulanan İdari Para Cezaları

Tablo 6- 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu Kapsamında Uygulanan İdari Para Cezaları

Tablo 7- Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin İstatistikler ve Giderilme Oranı

Tablo 8- Giderilen Mevzuata Aykırılıklar Sonucunda Ödenmesi Sağlanan Hak ve Alacaklar

Tablo 9- Giderilen Mevzuata Aykırılıklar Sonucunda Kamuya Aktarılması Sağlanan Tutarlar

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

I. BÖLÜM GENEL BİLGİLER

1. TEFTİŞİN ADI

Sağlık Sektöründe Çalışma Koşullarının İyileştirilmesi Programlı Teftişi.

2. TEFTİŞİN GEREKÇESİ

Türkiye’de “Özel Hastane” sektörü katma değeri ve istihdama olan katkısı ile en önemli sektörlerden birisidir. Yıllar içerisinde Türkiye’de özel hastane sayısı günden güne artış göstermiş olup, 2024 yılı itibarıyla Türkiye’deki sağlık sektörü hizmetlerinin önemli bir kısmı özel hastaneler tarafından karşılanmaya başlanmıştır.

Ülkemizde özel hastanelerin ve tıp merkezi, poliklinik, klinik vb. türevlerinin gittikçe gelişerek yoğun istihdam alanlarından biri haline gelmeye başlaması, Başkanlığımıza intikal eden şikayet ve ihbarların da değerlendirilmesi sonucunda söz konusu programlı teftiş ile; sağlık sektöründe çalışan işçilerin mevzuattan kaynaklanan haklarından eksiksiz faydalanabilmesine, çalışma ilişkilerinin mevzuata uygun hale getirilmesi sağlanarak işçi ve işverenlerin çalışma barışı içerisinde ilişkilerini sürdürmesine ve işverenler arasında mevzuattaki yükümlülüklerin uygulanmasından kaynaklanan farklılıkların giderilerek haksız rekabetin önlenmesine katkı sağlanması hedeflenmektedir.

3. TEFTİŞİN AMACI

Sektörde çalışma koşullarının iyileştirilmesi, kayıt dışılığın azaltılması, işveren, işçi ve sektör temsilcilerinde çalışma mevzuatı yönünden farkındalık oluşturulması ve çalışma barışına katkıda bulunulması amaçlanmıştır. Bu kapsamda programlı teftiş çerçevesinde;

- Çalışma süreleri,
- İcap nöbeti kapsamında çalışma süresi,
- Ücret ve ekleri (fazla çalışma, ulusal bayram, genel tatil, hafta tatili ücretleri, prim, ikramiye vb. dâhil)
- Fiili-kaydi ücret,
- Kayıt dışı istihdam,
- İş sözleşmeleri,
- Postalar halinde çalışma,
- Ücret hesap pusulası,

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

- Yıllık ücretli izin,
- Ara dinlenme süresi,
- İyonlaştırıcı radyasyon kaynakları ve radyonüklitlerin kullanıldığı kontrollü alanlarda çalışanların sağlık izni (şua izni),
- Hafta tatili izni,
- Teftiş Rehberinde yer alan 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında bakılması gereken hususlar,
- Çalışma izni olmayan yabancı çalıştırılması,
- Kadın, çocuk ve genç işçilere yönelik koruyucu hükümler,
- Zorla çalıştırma amaçlı muhtemel insan ticareti,

Konularında teftişler yürütülmüştür.

4. TEFTİŞTE GÖREV ALAN MÜFETTİŞLER

Programlı teftişte; Ankara, Bursa, İstanbul ve İzmir Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlıklarında görevli 69 iş müfettişi görev almıştır.

5. ÇALIŞMA TAKVİMİ

2025 yılı Ocak-Şubat aylarında programlı teftişin hazırlık aşaması gerçekleştirilmiş, eğitim ve toplantı faaliyetleri yürütülmüş; teftiş faaliyetleri iki dönem halinde planlanarak 1. dönem 2025 yılı Mart-Temmuz, 2. dönem 2025 yılı Ağustos-Aralık aylarında teftişler gerçekleştirilerek, ilgili işyerlerine dair teftiş raporları tanzim edilmiş ve 2026 yılı Ocak-Şubat aylarında programlı teftişlere ait genel değerlendirme raporu hazırlanmıştır. Programlı teftişlere ilişkin çalışma takvimi aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 1- Çalışma Takvimi

Faaliyet	Dönem
<u>Hazırlık Aşaması</u> • Araştırma faaliyetleri, • Toplantılar • Bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri	2025 Ocak-Şubat
<u>1. Dönem Teftiş Faaliyetleri</u> • Teftişlerin yürütülmesi • Raporların yazımı	2025 Mart-Temmuz
<u>2. Dönem Teftiş Faaliyetleri</u> • Teftişlerin yürütülmesi • Raporların yazımı	2025 Ağustos-Aralık
Analiz ve Değerlendirme Genel Değerlendirme Raporu Yazımı	2026 Ocak-Şubat

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

6. TEFTİŞ YÜRÜTÜLEN İLLER

Programlı teftiş; Adana, Batman, Elazığ, Gaziantep, Mersin, Osmaniye, Ankara, Antalya, Bolu, Çorum, Düzce, Eskişehir, Kastamonu, Kayseri, Kocaeli, Konya, Nevşehir, Ordu, Sakarya, Samsun, Trabzon, Van, Zonguldak, Balıkesir, Kütahya, Bursa, Yalova, Çanakkale, Edirne, Kırklareli, İstanbul, Tekirdağ, Afyonkarahisar, İzmir, Aydın, Manisa, Denizli, Muğla ve Isparta illerinde gerçekleştirilmiştir.

7. TEFTİŞE ALINAN İŞYERLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Programlı teftiş; İşkolları Yönetmeliği'nin 17 sıra numaralı "Sağlık ve Sosyal Hizmetler" işkolunda faaliyet gösteren özel hastaneler ile tıp merkezi, poliklinik, klinik gibi işyerlerinde gerçekleştirilmiştir.

8. İŞYERLERİNİN BELİRLENME KRİTERLERİ

İşyerlerinin belirlenmesinde aşağıdaki temel kriterler dikkate alınmıştır.

- Çalışan sayısı,
- İşyeri büyüklüğü,
- İşyerinin teftiş geçmişi,
- Şikâyet/ihbar yoğunluğu,
- Çalışma ortamı koşulları.

İşyerlerinin belirlenmesinde kullanılan kaynaklar ise;

- SGK Verileri: İşyeri kayıtları ve sigortalı çalışan sayıları analiz edilmiştir.
- TÜİK Verileri: Sektöre ilişkin istatistiksel veriler incelenmiştir.
- Sağlık Bakanlığı Verileri: Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü'ne ait Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2023 Haber Bülteni Resmi İstatistik Programı kapsamında yayımlanan istatistikleri incelenmiştir.
- Bakanlık Veri Tabanı: Önceki denetim raporları ve işyeri kayıtları değerlendirilmiştir.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik İletişim Merkezi "ALO 170" ve "CİMER" başvuruları: İşyerleri hakkındaki şikâyetler/ihbarlar değerlendirilmiştir.

9. İŞYERLERİNDE YÜRÜTÜLEN GENEL FAALİYETLER

Teftiş kapsamına alınan Genel Hastane İşletmesi, Kadın Doğum Hastanesi, Kalp ve Damar Hastanesi, Göz Hastanesi vb. alanlarda hizmet veren Dal Hastane İşletmeleri, Tıp Merkezi, Cerrahi Tıp Merkezi, Tüp Bebek Merkezi, Psikiyatri Merkezi, Diyaliz Merkezi, Poliklinik, Estetik Merkez veya Kliniği,

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Göz Hastalıkları Merkezi, Kadın Sağlığı Merkezi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezi, Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi, Saç Ekim Merkezi, Estetik Merkez veya Kliniği, Tıbbi Tanı ve Görüntüleme Merkezi ve Laboratuvar İşletmesi faaliyetinde bulunan işyerlerinde faaliyet konusuna göre koruyucu, teşhis edici, tedavi edici ve rehabilite edici sağlık hizmetleri yürütülmektedir.

Özel hastane işletmelerindeki temel faaliyetler ise; hasta kabul ve kayıt işlemleri, poliklinik hizmetleri, acil sağlık hizmetleri, laboratuvar ve görüntüleme hizmetleri, ameliyathane ve yoğun bakım hizmetleri, yataklı tedavi hizmetleri, eczacılık ve tıbbi malzeme yönetimi ile destek hizmetleri faaliyetlerinden oluşmaktadır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

II. BÖLÜM TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

1. HAZIRLIK AŞAMASI

Programlı teftiş ile ilgili hazırlıklar 2025 yılı Ocak ayında başlamıştır. Teftişe alınacak sektörün belirlenmesinde; sektörün büyüklüğü, ekonomi içindeki payı, istihdam edilen işçi sayısı, sektörün yapısı, kamuoyunda çıkan haberler, sektördeki işçilerin CİMER ve ALO170 gibi kanallar aracılığı ile yaptıkları şikâyetler ve ihbarlar değerlendirilmiştir. 2025 yılı Şubat ayında uygulama esasları belirlenerek koordinasyon ekipleri oluşturulmuş, uygulamada birliğin sağlanması, teftişin etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla programda yer alacak müfettişler ile toplantılar yapılmıştır.

2. TEFTİŞ AŞAMASI

Teftiş konuları arasında yer alan; çalışma süreleri, icap nöbeti kapsamında çalışma süresi, ücret ve ekleri (fazla çalışma, ulusal bayram, genel tatil, hafta tatili ücretleri, prim, ikramiye vb. dâhil), fiili-kaydi ücret, kayıt dışı istihdam, iş sözleşmeleri, postalar halinde çalışma, ücret hesap pusulası, yıllık ücretli izin, ara dinlenme süresi, iyonlaştırıcı radyasyon kaynakları ve radyonüklitlerin kullanıldığı kontrollü alanlarda çalışanların sağlık izni (şua izni), hafta tatili izni, Teftiş Rehberinde yer alan 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında bakılması gereken hususlar, çalışma izni olmayan yabancı çalıştırılması, kadın, çocuk ve genç işçilere yönelik koruyucu hükümler, zorla çalıştırma amaçlı muhtemel insan ticareti konularında işyerlerinde incelemeler gerçekleştirilmiştir.

Teftişler rehberlik odaklı yürütülmüş olup işverenlerin tespit edilen noksanlık ve aykırılıkları gidereceği yönündeki süre talebi ile müfettişlerin süre taleplerini uygun görmesi sonucunda, işverenlere makul süreler verilerek tespiti yapılan mevzuat eksikliklerinin giderilmesi sağlanmıştır. Yine, yıl içerisinde düzenli olarak teftişlerde yaşanan sorunlar ve değerlendirmeler ile ilgili teftişlerde görev alan müfettişlerle toplantılar düzenlenmiştir.

3. İSTATİSTİKLER

Programlı teftişte elde edilen sayısal ve istatistiki veriler aşağıda belirtilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3.1. İşyeri Bilgilerine İlişkin İstatistikler

Programlı teftiş 39 ilde 668 işyerinde gerçekleştirilmiştir. Söz konusu teftişi yapılan işyerlerinde toplu iş sözleşmesinin bulunmadığı anlaşılmıştır. Teftiş yapılan iller ve işyeri sayıları aşağıda tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2- Teftiş Yapılan İller ve İşyeri Sayıları

SIRA	İL	İŞYERİ SAYISI	SIRA	İL	İŞYERİ SAYISI
1	ADANA	14	21	KAYSERİ	12
2	AFYONKARAHİSAR	2	22	KIRKLARELİ	5
3	ANKARA	86	23	KOCAELİ	18
4	ANTALYA	30	24	KONYA	12
5	AYDIN	14	25	KÜTAHYA	2
6	BALIKESİR	5	26	MANİSA	13
7	BOLU	2	27	MUĞLA	12
8	BURSA	45	28	NEVŞEHİR	2
9	ÇANAKKALE	1	29	ORDU	4
10	ÇORUM	4	30	SAKARYA	4
11	DENİZLİ	17	31	SAMSUN	10
12	EDİRNE	3	32	TEKİRDAĞ	9
13	ELAZIĞ	4	33	TRABZON	6
14	ESKİŞEHİR	5	34	VAN	4
15	GAZİANTEP	9	35	ZONGULDAK	4
16	ISPARTA	4	36	BATMAN	3
17	MERSİN	16	37	YALOVA	3
18	İSTANBUL	203	38	OSMANİYE	5
19	İZMİR	73	39	DÜZCE	1
20	KASTAMONU	2	-	-	-
TOPLAM İŞYERİ SAYISI		668			

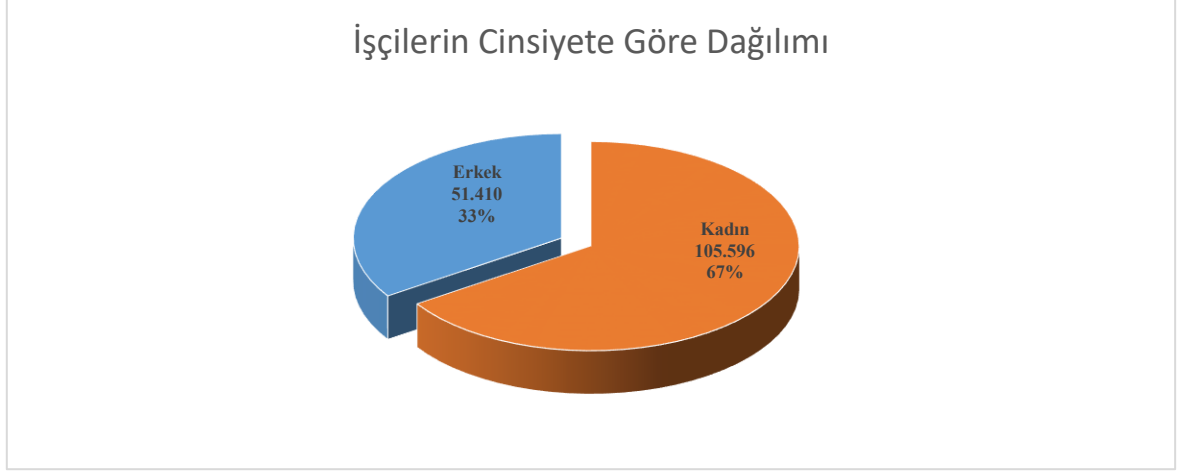
3.2. Çalışan Bilgilerine İlişkin İstatistikler

Programlı teftiş kapsamında toplam 157.006 işçiye ulaşılmıştır. Bu işçilerden erkek işçi sayısı 51.410, kadın işçi sayısı ise 105.596'dır. İşçilerin cinsiyetlere göre dağılımına bakıldığında teftişlerde ulaşılan toplam işçi sayısının %33'ünün erkek işçi, %67'sinin ise kadın işçi olduğu görülmektedir. Ayrıca teftişler kapsamında işyerlerinde toplam 653 çırak-stajyerin çalıştığı tespit edilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil 1- Çalışan Sayısının Cinsiyete Göre Dağılımı

Teftişi yapılan işyerlerinde; 2.315 yabancı uyruklu işçinin, 3.141 engelli işçinin, 20 eski hükümlü ve terör mağduru işçinin çalıştığı tespit edilmiştir.

Tablo 2- Yabancı İşçi, Engelli İşçi, Eski Hükümlü ve Terör Mağduru İşçi Sayıları

Yabancı İşçi	Engelli İşçi	Eski Hükümlü ve Terör Mağduru
2.315	3.141	20

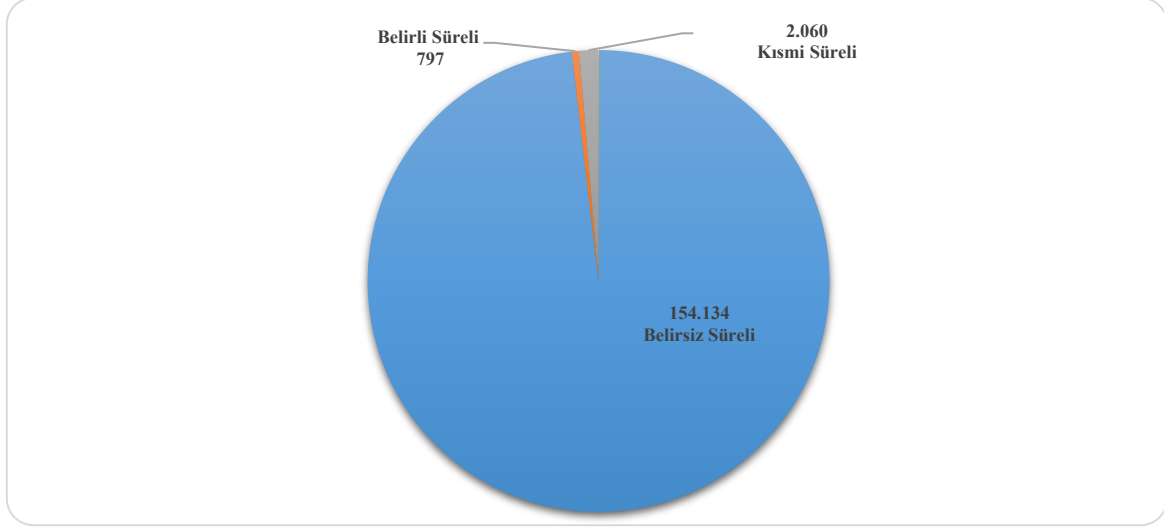
3.3. İşçilerin Çalışma Türü ve Çalışma Biçimlerine Göre Dağılımı

İşyerlerinde işçilerin çalışma türü ve çalışma biçimlerine göre dağılımı incelendiğinde; çağrı üzerine, kısmi süreli ve belirli süreli çalışma biçimi olmakla birlikte genel itibariyle belirsiz tam süreli çalışma biçimi ile çalışıldığı görülmektedir. 154.134 işçinin belirsiz, 797 işçinin belirli ve 2.060 işçinin kısmi süreli, 15 işçinin çağrı üzerine çalışma biçimi ile çalıştığı görülmektedir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

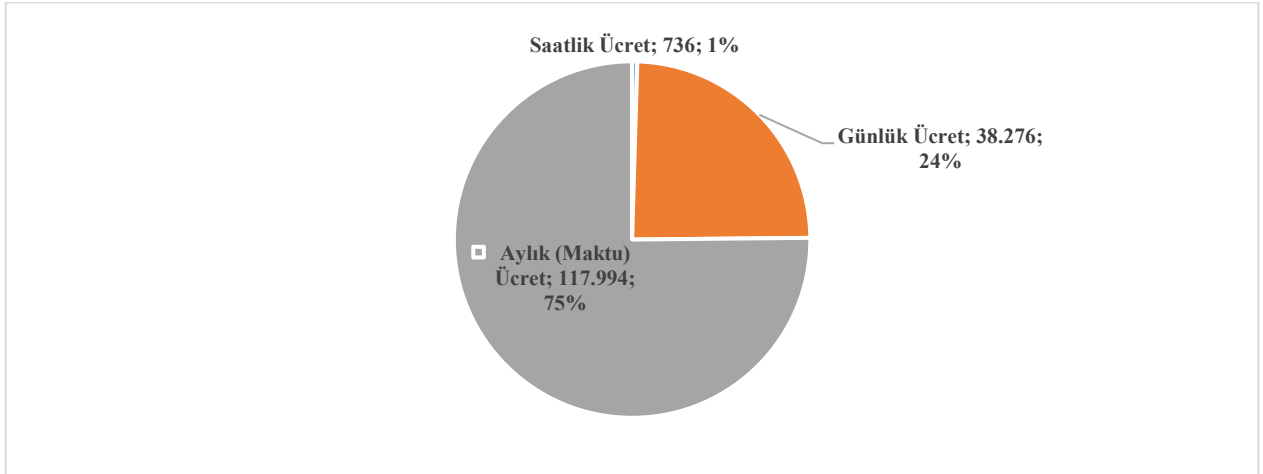
Şekil 2- İşçilerin Çalışma Türü ve Çalışma Biçimlerine Göre Dağılımı

Ücret Ödeme Sistemlerine İlişkin İstatistikler

Programlı teftiş kapsamında ulaşılan toplam 157.006 işçiden 736 işçinin saatlik ücret, 38.276 işçinin günlük ücret, 117.994 işçinin aylık (maktu) ücret sistemine göre çalıştıkları tespit edilmiştir.

Şekil 3- İşçilerin Ücret Sistemine Göre Dağılımı

Ücret Ödeme Tutarlarına İlişkin İstatistikler

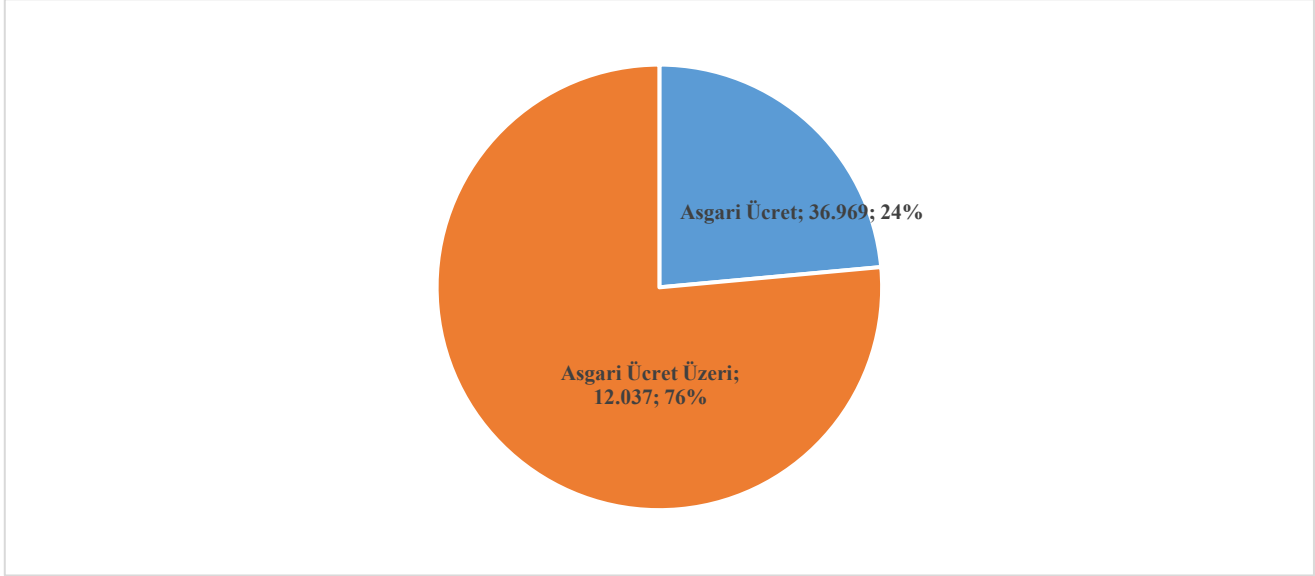
Programlı teftiş kapsamında ulaşılan toplam 157.006 işçiden 36.969 işçinin asgari ücret karşılığı çalıştıkları, 120.037 işçinin ise aylık ücret düzeylerinin asgari ücret tutarının üzerinde olduğu, dolayısıyla

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

teftiş sürecinde ulaşılan işçilerin %76'sının asgari ücret tutarının üzerinde bir ücretle çalışmakta iken %24'lük bir kısmın asgari ücret karşılığında çalıştıkları görülmüştür.

Şekil 4- İşçilerin Ücret Ödeme Tutarlarına Göre Dağılımı

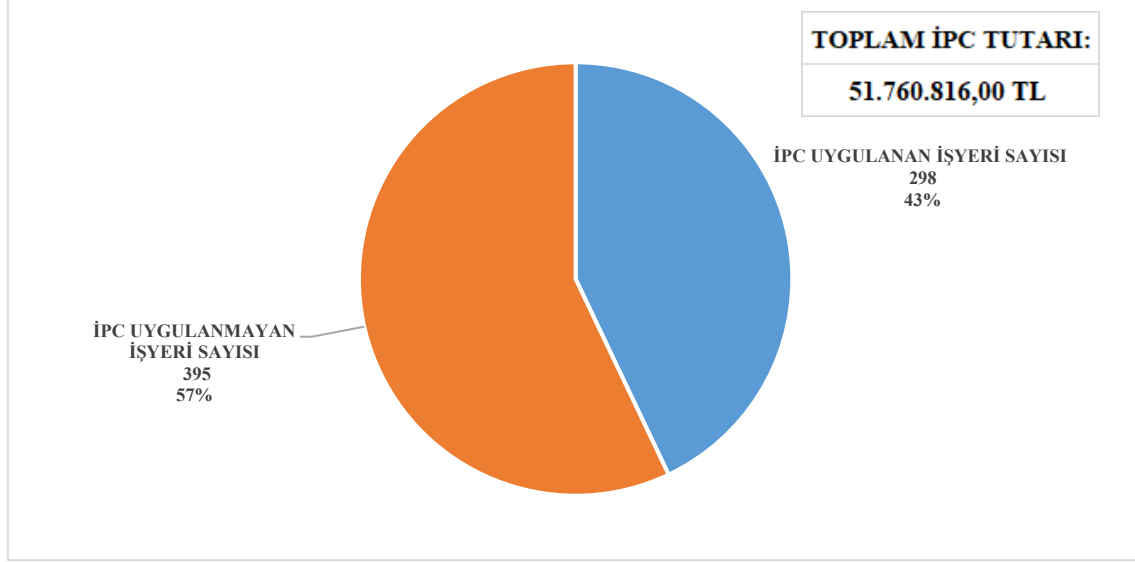
3.4. Teftiş Sonucuna İlişkin İstatistikler

İşverenlerin tespit edilen mevzuata aykırılıkları gidereceği yönündeki süre talebi ile müfettişlerin süre taleplerini uygun görmesi sonucunda, işverenliklere makul süreler verilerek tespiti yapılan mevzuat aykırılıklarının giderilmesi sağlanmıştır. Verilen süre sonunda giderilmeyen mevzuata aykırılıklar için idari yaptırım önerilmiş olup, tespit edilen mevzuata aykırılıklar ile uygulanması önerilen idari para cezalarına ilişkin bilgiler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil 5- Teftiş Sonucunda İdari Yaptırım Uygulanan ve Uygulanmayan İşyeri Sayıları Dağılımı

Tablo 3- 4857 sayılı İş Kanunu Kapsamında Uygulanan İdari Para Cezaları

4857 Sayılı İş Kanunu	Ceza Maddesi	Uygulanan İPC Tutarı (TL)
Madde 32- Ücret ile bu kanundan doğan veya TİS'den ya da iş sözleşmesinden doğan ücreti kasten ödememek veya eksik ödemek	102/a	28.788.364,00
Madde 32- Ücretlerin zorunlu tutulduğu halde özel olarak açılan banka hesabına ödememek	102/a	79.293,00
Madde 37- Ücret hesap pusulası düzenlememek	102/b	31.696,00
Madde 41- Fazla çalışmalara ilişkin ücreti ödememek veya eksik ödemek	102/c	3.313.724,00
Madde 47- Çalışılan genel tatil ücretlerini ödememek	102/a	229.418,00
Madde 56- Yıllık ücretli izni yasaya aykırı şekilde bölmek	103	207.198,00
Madde 57- İzin ücretini yasaya aykırı şekilde ödemek veya eksik ödemek	103	606.246,00
Madde 60- Yıllık izin yönetmeliğinin esas usullerine aykırı olarak izni kullandırmamak veya eksik kullandırmak	103	1.053.407,00
Madde 63- Çalışma sürelerine ilişkin yönetmeliklere muhalefet etmek	104	5.303.250,00
Madde 63- Günlük çalışma sürelerini belgeleyememek	104	169.704,00
Madde 68- Ara dinlenmesini uygulamamak	104	84.852,00
Madde 69- Gece ve gündüz postalarını değiştirmemek	104	1.336.419,00
Madde 69- İşçileri geceleri 7.5 saatten fazla çalıştırmak	104	106.065,00
Madde 76- Çalışma sürelerine ilişkin yönetmeliklere muhalefet etmek	104	1.654.614,00
Madde 92/2- İş Müfettişleri tarafından çağrıldıkları zaman gelmemek, ifade ve bilgi vermemek, gerekli olan belge ve delilleri getirip göstermemek	107/1-a	578.514,00
Madde 75- İşçi Özlük dosyasını düzenlememek	104	21.213,00
TOPLAM		43.563.977,00

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 5- 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Kapsamında Uygulanan İdari Para Cezaları

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	Ceza Maddesi	Uygulanan İPC Tutarı (TL)
Madde 30 Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik	26/1-n	106.116,00
Madde 30 Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami 7.5 Saat veya Daha Az Çalışılması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik	23-5/b-3	7.976.386,00
TOPLAM		8.082.502,00

Tablo 6- 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu Kapsamında Uygulanan İdari Para Cezaları

6735 Sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu	Ceza Maddesi	Uygulanan İPC Tutarı (TL)
6735 Madde 23- Çalışma izni olmadan çalışmak (işçi)	23-5/b-1	32.654,00
6735 Madde 23- Çalışma izni olmayan yabancı uyruklu işçi çalıştırmak (işveren)	23-5/b-3	81.683,00
TOPLAM		114.337,00

Tablo 7- Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin İstatistikler ve Giderilme Oranı

4857 Sayılı İş Kanunu	İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilmeyen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilme oranı (%)
Madde 5- İş sözleşmesinin yapılmasında, şartlarının oluşturulmasında, uygulanmasında ve sona ermesinde, cinsiyet veya gebelik nedeniyle doğrudan veya dolaylı farklı işlem yapmak	1	1	0	%100
Madde 8- Çalışma koşullarına ilişkin belgeyi (iş sözleşmesi) vermemek	119	119	0	%100
Madde 8- Süresi bir yıl ve daha fazla olan iş sözleşmesini yazılı yapmamak	5	5	0	%100
Madde 32- Ücret ile bu kanundan doğan veya TİS'den ya da iş sözleşmesinden doğan ücreti kasten ödememek veya eksik ödemek	424	389	35	%91
Madde 32- Ücretlerin zorunlu tutulduğu halde özel olarak açılan banka hesabına ödememek	11	8	3	%73
Madde 37- Ücret hesap pusulası düzenlememek	205	203	2	%99
Madde 41- Fazla çalışma sürelerine gösteren belge düzenlememek	33	33	0	%100
Madde 41- Fazla çalışma yapılamayacak işlerde fazla çalışma yaptırmak	12	12	0	%100
Madde 41- Fazla çalışma yaptırılmayacak işçilere fazla çalışma yaptırmak	2	2	0	%100
Madde 41- Fazla çalışmalara ilişkin ücreti ödememek veya eksik ödemek	419	400	19	%96
Madde 41- Fazla saatlerde yapılacak çalışmalar için işçinin onayını almamak	9	9	0	%100
Madde 41- İşçiden serbest zaman kullanma onayı almamak	3	3	0	%100
Madde 41- İşçiye hak ettiği serbest zamanı altı ay zarfında kullandırmamak ya da eksik kullandırmak	16	16	0	%100
Madde 41- Yılda 270 saatin üzerinde fazla çalışma yaptırmak	88	88	0	%100
Madde 46- Hafta tatili kullandırmamak	120	120	0	%100
Madde 47- Çalışılan genel tatil ücretlerini ödememek	304	304	0	%100

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Madde 56- İzin kayıt belgesi tutmamak	17	17	0	%100
Madde 56- Ücretsiz yol izne vermemek	1	1	0	%100
Madde 56- Yıllık ücretli izni yasaya aykırı şekilde bölmek	365	364	1	%99
Madde 57- İzin ücretini yasaya aykırı şekilde ödemek veya eksik ödemek	299	296	3	%99
Madde 59- Sözleşmesi fesih edilen işçiye yıllık izin ücreti ödememek	5	5	0	%0
Madde 60- Yıllık izin yönetmeliğinin esas usullerine aykırı olarak izni kullandırmamak veya eksik kullandırmak	233	227	6	%98
Madde 63- Çalışma sürelerine ilişkin yönetmeliklere muhalefet etmek	412	219	193	%53
Madde 63- Denkleştirme esaslarına aykırı davranmak	26	26	0	%100
Madde 63- Günlük çalışma sürelerini belgeleyememek	160	152	8	%95
Madde 68- Ara dinlenmesini uygulamamak	54	50	4	%93
Madde 69- Gece ve gündüz postalarını değiştirmemek	131	90	41	%69
Madde 69- İşçileri geceleri 7.5 saatten fazla çalıştırmak	41	41	0	%100
Madde 74- Süt izni vermemek	25	25	0	%100
Madde 75- İşçi özlük dosyasını düzenlememek	7	6	1	%86
Madde 76- Çalışma sürelerine ilişkin yönetmeliklere muhalefet etmek	129	71	58	%56
Madde 92/2- İş Müfettişleri tarafından çağrıldıkları zaman gelmemek, ifade ve bilgi vermemek, gerekli olan belge ve delilleri getirip göstermemek	3	0	3	%0
TOPLAM	3.679	3.302	377	%89
6735 Sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu	İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilmeyen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilme oranı (%)
Madde 23- Denetleme yetkisi hükümlerine aykırılık (Çalışma izni bulunmayan yabancıyı çalıştıran işverenlere her bir yabancı için ve çalışma izni olmaksızın bağımlı çalışan yabancıya)	1	0	1	%0
6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilmeyen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilme oranı (%)
Madde 30- Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik	35	34	1	%97
Madde 30- Kadın Çalışanların Gece Postalarında Çalıştırılma Koşulları Hakkında Yönetmelik	20	20	0	%100
Madde 30- Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami 7.5 Saat veya Daha Az Çalışması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik	419	344	75	%82

Teftişler sonucunda giderilen mevzuata aykırılıklar sonucunda işçilere ödettirilmesi sağlanan tutarlar ile söz konusu işçilere yaptırılan bu ödemeler sonucunda kamuya aktarılması sağlanan kamu alacağı tutarları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 8- Giderilen Mevzuata Aykırılıklar Sonucunda Ödenmesi Sağlanan Hak ve Alacaklar

Ödeme Türü	İşçi Sayısı	Tutar (Brüt/TL)
Ücret	13.978	102.718.817,17
Fazla Çalışma Ücreti	40.917	362.541.104,67
Ulusal Bayram ve Genel Tatil Ücreti	29.119	52.118.550,32
Hafta Tatili Ücreti	1.358	4.189.435,14
İkramiye	0	12.478,40
Diğer	3.610	22.911.950,87
Toplam	88.982	544.492.336,57

Tablo 9- Giderilen Mevzuata Aykırılıklar Sonucunda Kamuya Aktarılması Sağlanan Tutarlar

Ödeme Türü	Tutar (Brüt/TL)
Gelir Vergisi + Damga Vergisi	139.946.749,72
SGK Primleri	251.274.752,73
TOPLAM	391.221.502,45

3.5. Suç Duyurusu ve İhbarlar

Teftişlerde tespit edilen ve giderilmeyen mevzuata aykırılıklar nedeniyle yasal dayanaklar çerçevesinde ilgili kurumlara 112 bildirim düzenlenmiştir. Bildirimlerin 61 tanesi radyoloji çalışanlarının çalışma süreleri ile sağlık (şua) izinleri hakkında olduğu tespit edilmiştir.

T.C.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

III. BÖLÜM MEVZUATA AYKIRILIKLAR

- **4857 Sayılı İş Kanunu Kapsamında Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklar**

- **İş Sözleşmesinin Yapılmasında, Şartlarının Oluşturulmasında, Uygulanmasında ve Sona Ermesinde, Cinsiyet veya Gebelik Nedeniyle Doğrudan Veya Dolaylı Farklı İşlem Yapmak (Md.5)**

4857 sayılı İş Kanunu'nun 5'inci maddesine göre 1 işyerinde eşit davranma ilkesine aykırı hareket ettiği tespit edilmiş olup, verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişte, bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür.

- **Süresi Bir Yıl ve Daha Fazla Olan İş Sözleşmesini Yazılı Yapmamak, Çalışma Koşullarına İlişkin Belgeyi (İş Sözleşmesi) Vermemek (Md.8)**

4857 sayılı İş Kanunu'nun 8'inci maddesine göre yazılı olarak yapılması gereken, süresi bir yıl ve daha fazla olan iş sözleşmelerinin, 124 işyerinde yazılı olarak yapılmadığı tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 124 işyerinde de bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür.

- **Ücret İle Bu Yasadan Doğan veya TİS' den ya da İş Sözleşmesinden Doğan Ücreti Süresi İçinde Kasten Ödememek veya Eksik Ödemek (Md.32)**

4857 sayılı İş Kanunu'nun 32'inci maddesine aykırı olarak 424 işyerinde ücret ile bu Kanundan veya TİS' den ya da iş sözleşmesinden doğan ücretin süresi içinde kasten ödenmediği veya eksik ödendiği tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 389 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür.

- **Ücretlerin Zorunlu Tutulduğu Halde Özel Olarak Açılan Banka Hesabına Ödememek (Md.32)**

4857 sayılı İş Kanunu'nun 32'inci maddesine aykırı olarak 11 işyerinde işçilere ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakının zorunlu tutulduğu halde özel olarak açılan banka hesabına ödemek yerine elden ödendiği tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 8 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür.

- **Ücret Hesap Pusulası Düzenlememek (Md.37)**

4857 sayılı İş Kanunu'nun 37'inci maddesine aykırı olarak 205 işyerinde ücret hesap pusulalarının düzenlenmediği ve bir nüshalarının işçilere verilmediği tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 203 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür.

T.C.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

➤ Fazla Çalışmalara İlişkin Ücreti Ödememek veya Eksik Ödemek (Md.41)

4857 sayılı İş Kanunu'nun 41'inci maddesine aykırı olarak 419 işyerinde işverenlerce işçilerine fazla çalışmalara ilişkin ücretlerin hiç ödenmediği veya eksik ödendiği tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 400 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür. İhlalin devam ettiği tespit edilen 19 işyeri hakkında ise mevzuat hükümleri kapsamında gerekli gerekli değerlendirme yapılarak idari para cezası uygulanmıştır.

Fazla çalışma sürelerine gösteren belge düzenlememek, fazla çalışma yapılamayacak işlerde fazla çalışma yaptırmak ve fazla çalışma yaptırılmayacak işçilere fazla çalışma yaptırmak konularında toplam 47 mevzuata aykırılık tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, toplam 47 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür.

İşçiye hak ettiği serbest zamanı altı ay zarfında kullandırmamak yada eksik kullandırmak nedeniyle 16 mevzuata aykırılık tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, toplam 16 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür.

Son olarak işçiye yılda 270 saatin üzerinde fazla çalışma yaptırılması nedeniyle 88 mevzuata aykırılık tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, toplam 88 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür.

➤ Hafta Tatili Ücreti Hükümlerine Aykırılık (Md. 46)

4857 sayılı İş Kanunu'nun 46'ıncı maddesine aykırı olarak 120 işyerinde hafta tatili kullandırılmadığı tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 120 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür.

➤ Çalışılan Genel Tatil Ücretlerini Ödememek (Md.47)

4857 sayılı İş Kanunu'nun 32'inci ve 47'inci maddelerine aykırı olarak 304 işyerinde çalışılan genel tatil günlerine ilişkin ilave zamlı ücretlerin ödenmediği veya eksik ödendiği tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 304 işyerinde de bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür.

➤ Yıllık Ücretli İznin Uygulanması Hükümlerine Aykırılık (Md.56)

4857 sayılı İş Kanunu'nun 56'ncı maddesine aykırı olarak 18 işyerinde yıllık ücretli iznin uygulanması hükümlerine uyulmadığı tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 18 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

➤ **Yıllık İzin Ücreti Hükümlerine Aykırılık (Md.57)**

4857 sayılı İş Kanunu'nun 57'inci maddesine aykırı olarak 299 işyerinde yıllık izin ücreti hükümlerine uyulmadığı tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 296 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür. Noksanlığın giderilmediği 3 işyeri için gerekli değerlendirme yapılarak idari para cezası uygulanmıştır.

➤ **İzinlere İlişkin Düzenleme Hükümlerine Aykırılık (Md.60)**

4857 sayılı İş Kanunu'nun 60'ıncı maddesine aykırı olarak 233 işyerinde yıllık izin yönetmeliğinin esas usullerine aykırı olarak izin kullanıldığı veya eksik kullanıldığı tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 227 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür. Noksanlığın giderilmediği 6 işyeri için gerekli değerlendirme yapılarak idari para cezası uygulanmıştır.

➤ **Çalışma Sürelerine ve Buna Dair Yönetmelik Hükümlerine Uymamak (Md.63)**

4857 sayılı İş Kanunu'nun 63'üncü maddesine aykırı olarak 412 işyerinde çalışma sürelerine ve buna dair yönetmelik hükümlerine uyulmadığı tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 219 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüş olup, aykırılığı gidermeyen 193 işyeri hakkında mevzuat hükümleri kapsamında gerekli değerlendirme yapılarak idari para cezası uygulanmıştır.

Yine 4857 sayılı İş Kanunu'nun 63'üncü maddesine aykırı olarak 26 işyerinde denkleştirme esaslarına aykırı davrandığı tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 26 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür.

➤ **Günlük Çalışma Sürelerini Belgelendirmemek (Md.63)**

4857 sayılı İş Kanunu'nun 63'üncü maddesine aykırı olarak 160 işyerinde günlük çalışma sürelerinin belgelendirilmediği tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 152 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür. Aykırılığı gidermeyen 8 işyeri hakkında mevzuat hükümleri kapsamında gerekli değerlendirme yapılarak idari para cezası uygulanmıştır.

➤ **Ara Dinlenmesini Uygulamamak (Md.68)**

4857 sayılı İş Kanunu'nun 68'inci maddesine aykırı olarak 54 işyerinde ara dinlenmesinin uygulandığı tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 50 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür. Aykırılığı gidermeyen 4 işyeri

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

hakkında mevzuat hükümleri kapsamında gerekli gerekli değerlendirme yapılarak idari para cezası uygulanmıştır.

➤ **Gece Süresi ve Gece Çalışmaları Hükümlerine Aykırılık (Md.69)**

4857 sayılı İş Kanunu'nun 69'uncu maddesine aykırı olarak 131 işyerinde gece ve gündüz postalarını değiştirmedeği tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 90 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür. Aykırılığı gidermeyen 41 işyeri hakkında mevzuat hükümleri kapsamında gerekli gerekli değerlendirme yapılarak idari para cezası uygulanmıştır.

Yine 41 işyerinde işçilerin gece 7,5 saati aşan çalışma yaptığı tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 41 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür.

➤ **Süt İzni Vermemek (Md.74)**

4857 sayılı İş Kanunu'nun 73'üncü maddesine aykırı olarak 25 işyerinde süt izni verilmediği tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 25 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür.

➤ **İşçi Özlük Dosyasını Düzenlememek (Md.75)**

4857 sayılı İş Kanunu'nun 75'inci maddesine aykırı olarak 7 işyerinde özlük dosyasının düzenlemediği tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 6 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür. Aykırılığı gidermeyen 1 işyeri hakkında mevzuat hükümleri kapsamında gerekli gerekli değerlendirme yapılarak idari para cezası uygulanmıştır.

➤ **Çalışma Sürelerine İlişkin Yönetmeliklere Muhalefet Etmek (Md. 76)**

4857 sayılı İş Kanunu'nun 76'ncı maddesine aykırı olarak 129 işyerinde çalışma sürelerine ilişkin yönetmeliklere aykırı hareket ettiği tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 71 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür. İhlalin devam ettiği tespit edilen 58 işyeri hakkında ise mevzuat hükümleri kapsamında gerekli değerlendirme yapılarak idari para cezası uygulanmıştır.

➤ **Yetkili Makam ve Memurlar Hükümlerine Aykırılık (Md.92)**

4857 sayılı İş Kanunu'nun 92'nci maddesinin ikinci fıkrasındaki yükümlülüklerini yerine getirmeyen 3 işveren tespit edilmiş olup, mevzuat hükümleri kapsamında gerekli değerlendirme yapılarak idari para cezası uygulanmıştır.

T.C.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

- **6735 Sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu Kapsamında Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklar**

- **İzinsiz Yabancı Uyruklu İşçi Çalıştırma (Md.23)**

6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu'nun 23'üncü maddesine aykırı olarak 1 işyerinde izinsiz 1 yabancı uyruklu işçi çalıştırıldığı tespit edilmiştir. Mevzuat hükümleri kapsamında gerekli değerlendirme yapılarak idari para cezası uygulanmıştır.

- **6331 İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Kapsamında Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklar**

- **Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik (Md.30)**

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 30'uncu maddesine aykırı olarak 35 işyerinde Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik hükümlerine aykırılık tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 34 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür. İhlalin devam ettiği tespit edilen 1 işyeri hakkında ise mevzuat hükümleri kapsamında gerekli değerlendirme yapılarak idari para cezası uygulanmıştır.

- **Kadın Çalışanların Gece Postalarında Çalıştırılma Koşulları Hakkında Yönetmelik (Md.30)**

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 30'uncu maddesine aykırı olarak 20 işyerinde Kadın Çalışanların Gece Postalarında Çalıştırılma Koşulları Hakkında Yönetmelik hükümlerine aykırılık tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 20 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür.

- **Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami 7.5 Saat veya Daha Az Çalışılması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik (Md.30)**

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 30'uncu maddesine aykırı olarak 419 işyerinde Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami 7.5 Saat veya Daha Az Çalışılması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik hükümlerine aykırılık tespit edilmiş olup, işverenlere verilen süre sonunda yapılan ikinci aşama teftişlerde, 344 işyerinde bu konudaki mevzuata aykırılığın giderildiği görülmüştür. İhlalin devam ettiği tespit edilen 75 işyeri hakkında ise mevzuat hükümleri kapsamında gerekli değerlendirme yapılarak idari para cezası uygulanmıştır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

IV. BÖLÜM SONUÇ

1. TEFTİŞ SONUÇLARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME

Programlı teftiş, 39 ilde 69 iş müfettişi tarafından 668 işyerinde gerçekleştirilmiş olup 157.006 çalışana ulaşılmıştır. Yapılan teftişler sonucunda işçilerin Kanundan ve sözleşmelerden doğan hakları kapsamında; toplam **544.492.336,57 TL** tutarındaki alacağın işçilere ödettirilmesi, söz konusu işçilere yaptırılan bu ödemeler sonucunda ise **391.221.502,45 TL** kamu alacağının ödenmesi sağlanmıştır. Ayrıca tespit edilen mevzuata aykırılıkları gidermeyen 298 işverenlik hakkında ilgili mevzuat maddelerine istinaden toplam **51.760.816,00 TL** idari para cezası uygulanması önerilmiştir. Tespit edilen mevzuata aykırılık ve noksanlıkların **%89** oranında işverenlikler tarafından giderildiği belirlenmiştir.

2. SEKTÖR/AL”AN TEMSİLCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ

Programlı teftişler kapsamında sektör temsilcilerinin talep ettikleri mevzuat değişiklikleri ve sektörde yaşadıkları sorunlar özetlendiğinde;

- 4857 sayılı İş Kanununda sektöre özgü düzenleme yapılmasının uygun olacağı,
- Kalifiye personel temininde güçlük yaşandığı,
- Şua iznine tabi olarak çalışan sağlık personeline şua izinlerinin dozimetre ölçüm sonuçlarına göre belirlenmesine imkân tanıyacak mevzuat düzenlemesinin yapılması,

Belirtilmiştir.

3. İŞ MÜFETTİŞLERİNİN DEĞERLENDİRME VE GÖRÜŞLERİ

Çalışma süreleri ile yıllık ücretli izin konularında mevzuat düzenlemeleri yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.